

Rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20.04.1962, sp. zn. 6 Co 177/62, ECLI:CZ:KSUL:1962:6.CO.177.1962.1

Číslo: 29/1963

Právní věta: Smlouva o hmotné odpovědnosti zaniká přeřazením v práci. Tak je tomu zejména tehdy, když prodavačka v prodejně s tzv. pultovým způsobem prodeje je přeřazena do funkce zástupkyně vedoucího prodejny průmyslového zboží s volným výběrem.

Soud: Krajský soud v Ústí nad Labem

Datum rozhodnutí: 20.04.1962

Spisová značka: 6 Co 177/62

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody zaměstnancem, Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách

Předpisy: 71/1958 Sb. § 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalovaná byla zaměstnána u žalovaného podniku jako prodavačka v prodejně s tzv. pultovým způsobem prodeje. Dne 29. července 1961 byla přeřazena do funkce zástupkyně vedoucího prodejny průmyslového zboží s volným výběrem; nová smlouva o hmotné odpovědnosti s ní nebyla uzavřena.

Ve dnech 18. října až 6. listopadu 1961 byla provedena na prodejně inventarizace a zjištěno manko ve výši 9644 Kčs. Po projednání se závodním výborem ROH a žalovanou určilo vedení žalujícího podniku výši škody připadající na žalovanou částkou 3791 Kčs. Poněvadž žalovaná odmítla tuto částku zaplatit, uplatnil žalující podnik nárok na její zaplacení žalobou u soudu.

Okresní soud v Liberci zamítl žalobu s tím, že odpovědnost žalované nelze dovést ze smlouvy o hmotné odpovědnosti vztahující se k prodejně s tzv. pultovým způsobem prodeje.

Krajský soud v Ústí n. L. rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Odůvodnění:

Již ve směrnici pléna Nejvyššího soudu Pls 2/61, uveř. pod č. 64/61 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR bylo uvedeno, za jakých podmínek může dojít ke zrušení smlouvy o hmotné odpovědnosti.

Při zodpovězení této otázky nutno vyjít především z povahy smlouvy o hmotné odpovědnosti. Tak

jako vznik smlouvy o hmotné odpovědnosti je právně spjat s pracovní smlouvou a vznik obou je vázán na určité hmotně právní podmínky, tak i ke zrušení smlouvy o hmotné odpovědnosti může dojít buď za splnění obecných podmínek zániku pracovního poměru (srov. rozhodnutí č. 27/60 Sbírky rozhodnutí čs. soudů), přičemž vedle toho má být - nemá-li se podnik dostat do situace důkazní nouze - provedena inventarizace při předání funkce, a to ke dni odevzdání funkce, anebo musí být splněny podmínky přerážení v práci (srov. shora cit. směrnici pléna).

V souzené věci šlo nepochybně o přerážení v práci, když žalovaná, která pracovala jako prodavačka v prodejně s tzv. pultovým způsobem prodeje, byla přerážena do funkce zástupkyně vedoucího prodejny průmyslového zboží s volným výběrem, kde byly zcela jiné provozní a pracovní podmínky.

Za tohoto stavu má i odvolací soud za to, že odpovědnost žalované nelze dovozovat ze smlouvy o hmotné odpovědnosti, uzavřené výslovně ohledně prodejny s tzv. pultovým prodejem, v níž byly pracovní i provozní podmínky podstatně odlišné. Smlouva o hmotné odpovědnosti zakládá širokou, neomezenou odpovědnost hmotně odpovědných osob a nelze ji proto rozlišovat a vztahovat i na údobí, v němž žalovaná pracovala za podmínek rozdílných od těch, za kterých hmotnou odpovědnost přebírala; žalující podnik sám z ní pak nemůže vyvozovat žádné nároky proti žalované, když tato smlouva o hmotné odpovědnosti zanikla - jak již bylo shora uvedeno - přerážením žalované v práci. Je nerozhodné, že žalovaná nepožádala o sjednání nové smlouvy o hmotné odpovědnosti. K takovému opatření byl povinen žalobce, jak to jasně vyplývá z ustanovení § 2 až 4 vyhl. č. 165/1959 Ú. l. Nebyla-li uzavřena nová smlouva o hmotné odpovědnosti, nelze žalovanou zavázat k zaplacení schodku podle § 4 odst. 1 zák. č. 71/1958 Sb.

Námítka, že soud měl zkoumat, zda žalovaná neporušila povinnosti vyplývající z vyhlášky č. 125/1959 Ú. l. (srov. rozh. č. 32/60 Sbírky rozh. čs. soudů), je formální povahy. Je sice pravda, že i když k uzavření nové smlouvy o hmotné odpovědnosti nedošlo, neznamená to, že soud má žalobu bez dalšího zamítnout. Skutečnost, zda zaměstnanec zavinil škodu a v jaké výši, jakož i v jakém rozsahu za ni ve smyslu § § 6, 7 odpovídá, musí být zjištěna na základě úplně zjištěného stavu s přihlédnutím k § 1, z něhož vyplývá, že je v zájmu všech pracujících, aby ti, kdož majetek v socialistickém vlastnictví porušováním povinností z pracovního poměru poškozují, za způsobenou škodu odpovídali; dále i s přihlédnutím k ustanovení § § 1, 59, 88 o. s. ř., v nichž je vyjádřena vedoucí zásada občanského soudního řádu, zásada materiální pravdy, a konečně i s přihlédnutím k § 21 obč. zák. o zvláštní ochraně socialistické právnické osoby. Je správné, že je nutno tu uvážit, že zaměstnanec, i když nepřevzal písemně odpovědnost podle § 4, přece jen jako zaměstnanec podniku měl se řídit povinnostmi uloženými pracovníkům socialistického obchodu příslušnými vyhláškami (srov. zejména vyhl. č. 125/1959 Ú. l.).

V souzené věci však žalující podnik netvrdil ani neprokázal nějaké skutečnosti jiné, které by žalovanou zavazovaly k náhradě vzniklé škody. Poněvadž tedy nemohlo být prokázáno ani zavinění žalované na vzniklém manku podle § 2 zák. č. 71/1958 Sb., nezbylo než rozhodnutí soudu prvního stupně, které odpovídá stavu věci i zákonu, potvrdit.